

Työ- ja elinkeinoministeriö

Työryhmämietintö – yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen kansallinen voimaansaattaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt oikeusministeriön lausuntoa yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen ratifiointia valmistelevan työryhmän mietinnöstä 51/2015.

Oikeusministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Rikosoikeudelliset säännökset

Patenttilain ja yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen V luvun määritelmä patentin tuottamasta suojasta ei ole sama. Tämän vuoksi patenttilain 57 §:ää sekä rikoslain 49 luvun 2 §:ää on muutettava mietinnössä ehdotetulla tavalla. Oikeusministeriöllä ei ole huomautettavaa näihin pykälämuutoksiin.

Säännösten yksityiskohtaisia perusteluja olisi kuitenkin mahdollista edelleen selkeyttää siten, että yksiselitteisesti käy ilmi, että eurooppapatenttia koskevan patenttirikkomuksen tai teollisoikeusrikoksen tunnusmerkistön täyttyminen ei edellytä sitä, että oikeudenhaltija on erikseen kieltänyt patentin suojaaman keksinnön hyödyntämistä. Ehdotukset lisäksi on sisällytetty tämän lausunnon liitteeseen 1.

Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi rikoslain 15 luvun 12 §:ää. Säännöksen rakenteen selkeyttämiseksi oikeusministeriö ehdottaa, että yhdistetty patenttituomioistuin sisällytettäisiin luetteloon Kansainvälisen tuomioistuimen jälkeen, jolloin pykälä kuuluisi seuraavasti:

Perätöntä lausumaa koskevia säännöksiä sovellettaessa tuomioistuimella tarkoitetaan myös Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjalla perustettua Kansainvälistä tuomioistuinta ja muuta mainitun järjestön asettamaa tuomioistuinta, **yhdistettyä patenttituomioistuinta**, Islannin ja Norjan sekä Euroopan unionin ja Euroopan

unionin jäsenmaan tuomioistuinta, sekä muunkin ulkomaan tuomioistuinta, kun se antaa Suomen tuomioistuimelle virka-apua.

Käsittelyjärjestyksestä

Oikeusministeriö ehdottaa, että mietinnön yksityiskohtaisten perustelujen käsittelyjärjestystä koskevan 4.2 jakson sivulla 145 oleva kolmas täysi kappale ("Perustuslakivaliokunnan aikaisemmasta ratkaisukäytännöstä löytyy ...") poistettaisiin. Kappaleessa mainitut perustuslakivaliokunnan lausunnot eivät oikeusministeriön käsityksen mukaan erityisesti tue mietinnössä omaksuttua kantaa toimivallan siirron merkittävyyden tarkastelussa.

Oikeusministeriöllä ei ole muilta osin huomautettavaa työryhmän ehdotukseen.

Osastopäällikön sijainen,
lainsäädäntöjohtaja

Sami Manninen

Erityisasiantuntija

Ville Hinkkanen

LIITE 1

Ote mietinnön sivulta 126 (muutosehdotukset lihavoituna ja alleviivattuina):

Toisin kuin kieltotuomiossa, jossa loukkaajaa kielletään vastaisuudessa toistamasta loukkaavaa tekoa, koskee rikosvastuu tekoa, joka on jo tehty ja joka täyttää rikoksen tunnusmerkistön.

Eurooppapatentin tuottamasta suojasta määrätään yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen V luvussa. **Sopimuksen suomenkielisessä versiossa** luvun 25 ja 26 artiklan mukaan patentti antaa haltijalleen oikeuden kieltää kolmatta osapuolta ilman haltijan suostumusta hyödyntämästä patentin suojaamaa keksintöä välittömästi tai välillisesti. Patentinhaltijan oikeus kieltää patentin suojaaman keksinnön hyödyntämisen ei määritelmällisesti anna patentinhaltijalle sellaista patenttilain 3 §:ssä tarkoitettua yksinoikeutta, joka olisi loukattavissa ilman, että hyödyntämistä olisi kielletty. Käsitteellisesti kiello-oikeus ei siten vastaa yksinoikeutta, eikä oikeutta kieltää ole mahdollista loukata.

Edellä todetun mukaisesti yhdistyneestä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen 25 ja 26 artikla antaa 27 artiklan rajoitukset huomioon ottaen oikeudenhaltijalle samanlaisen yksinoikeuden patentin hyödyntämiseen kuin patenttilain 3 §. **Näin ollen patenttirikkomuksen tunnusmerkistön täytyminen ei myöskään edellytä sitä, että sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan patentin oikeudenhaltija olisi erikseen kieltänyt patentin hyödyntämisen.**

Kuten edellä todetaan, on rikosoikeudellisen legaliteettiperiaatteen kannalta tärkeää, että rikosvastuuta sääntelevästä pykälästä riittävän selvästi käy ilmi, mikä menettely tai toiminta on kiellettyä patenttiin kohdistuvan oikeuden loukkausta. Koska yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen 25 ja 26 artiklan kirjoitusasu ei suoraan vastaa patenttilain 3 §:n säännöstä, säädettäisiin selvyuden vuoksi erikseen rangaistavaksi myös sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan eurooppapatentin tuottaman oikeuden loukkaaminen.

Ote mietinnön sivulta 139 (muutosehdotukset lihavoituna ja alleviivattuina):

Säännöksen mukaan teollisoikeusrikoksesta tuomittaisiin myös se, joka yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen määräysten vastaisesti ja siten, että teko on omiaan aiheuttamaan huomattavaa taloudellista vahinkoa loukatun oikeuden haltijalle, loukkaa sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan eurooppapatentin tuottamaa oikeutta. **Rangais-**
tussäännöksen soveltaminen ei edellytä, että sopimuksen sovelta-
misalaan kuuluvan patentin oikeudenhaltija olisi erikseen kieltänyt pa-
tentin hyödyntämisen.

Ehdotuksen sisältöä **ja tarkoitusta** on selostettu edellä patenttilain 57 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa.